

**Міністерство внутрішніх справ України
Харківський національний університет внутрішніх справ**

**НАУКОВО-ДОСЛІДНА ДІЯЛЬНІСТЬ
ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Монографія

**За загальною редакцією
В. В. Сокуренка,
Д. В. Швеця,
О. А. Моргунова**

Вінниця
ТВОРИ
2023

УДК 378.6:001.89]:351.741(477.54)"364"

НЗ4

Рецензенти:

Музичук Олександр Миколайович – проректор Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України;
Наливайко Лариса Романівна – проректор Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України;
Корнієнко Максим Вікторович – проректор Одеського державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор.

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Харківського національного університету внутрішніх справ
(протокол № 5 від 30.05.2023)*

Науково-дослідна діяльність Харківського
НЗ4 національного університету внутрішніх справ в умовах воєнного стану : монографія / за заг. ред. В. В. Сокурєнка, Д. В. Швеця, О. А. Моргунова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Вінниця : ТВОРИ, 2023. – 608 с.

ISBN 978-617-552-438-1

Монографію присвячено науково-дослідній діяльності Харківського національного університету внутрішніх справ в умовах воєнного стану. Висвітлено наукові заходи, що відбувались як безпосередньо в університеті, так і за сприяння науковців інших закладів вищої освіти. Наведено наукові висновки, проекти нормативно-правових актів, концепцій, до написання яких залучалися представники наукового та науково-педагогічного складу закладів вищої освіти системи МВС України.

УДК 378.6:001.89]:351.741(477.54)"364"

© Сокурєнка В. В., Швець Д. В., Моргунов О. А.,
загальне редагування, 2023

© Харківський національний
університет внутрішніх справ, 2023

© ТОВ «ТВОРИ», 2023

ISBN 978-617-552-438-1

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	10
РОЗДІЛ 1. НАУКОВІ ПІДРОЗДІЛИ УНІВЕРСИТЕТУ	
Відділ організації наукової діяльності та захисту інтелектуальної власності.....	12
Науково-дослідна лабораторія з проблем наукового забезпечення правоохоронної діяльності та якості підготовки кадрів.....	14
Науково-дослідна лабораторія з проблем досудового розслідування.....	16
Науково-дослідна лабораторія з проблем психологічного забезпечення правоохоронної діяльності.....	18
Науково-дослідна лабораторія з проблем інформаційних технологій та протидії злочинності у кіберпросторі.....	19
Відділ організації освітньо-наукової підготовки.....	21
РОЗДІЛ 2. НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ	
Документування та розслідування фактів незаконного поводження зі зброєю, бо- йовими припасами або вибуховими речовинами, а також кримінальних правопору- шень у сфері незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх ана- логів або прекурсорів, учинених із застосуванням новітніх технологій (витяги) (Автор. кол.: Кікінчук В. В., Романюк В. В., Книженко С. О., Салманов О. В., Матюшкова Т. П., Манжай О. В., Шатрава С. О., Піддубна А.В.).....	23
Як захистити тварин від жорстокого поводження: організаційні, кримінальні, кримінальні процесуальні та криміналістичні аспекти (витяги) (Автор. кол.: Цуцкірідзе М. С., Орлов Ю. В., Яценко А. М., Гайду С. В., Черевко К. О., Орлова Т. А., Строк І. А., Бурлака В. В., Абламська В. В., Романов М. Ю.).....	53
Науково-методичні рекомендації щодо розмежування і застосування понять «календарна вислуга років», «пільгова вислуга років» та «стаж служби в поліції» та їх врахування при призначенні пенсії поліцейським (Автор. кол.: Шатрава С. О., Джафарова О. В., Брусакова О. В., Кріцак І. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В.).....	70
Науково-методичні рекомендації «Використання безпілотних літальних апар- тів в діяльності Національної поліції» (Автор. кол.: Шатрава С. О., Джафарова О. В., Кріцак І. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В., Яковлев Р. П.).....	89
РОЗДІЛ 3. ПРОЄКТИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ. ЗАУВАЖЕННЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ДО ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА	
Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо протидії наркозлочинам та іншим кримінальним правопорушенням, які вчиня- ються в мережі Інтернет» (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Герасимчук Р. В., Іщенко І. В., Романюк В. В., Шаблюстий В. В., Березняк В. С., Марчук М.І., Назаренко І. В.).....	99
Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України “Про Національну поліцію” з питань службового сумісництва поліцейських» (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Бортник С. М., Клочко А. М., Крикун В.В., Ізбаш К. С.).....	130
Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України “Про Національну поліцію” щодо удосконалення порядку проходження служби поліцейськими» (Автор. кол.: Музичук О. М., Бурдін М. Ю., Бугайчук К. Л., Швець Д. В., Ізбаш К. С.).....	134

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України з питань посилення правового захисту поліцейських та інших осіб, що забезпечують громадський порядок та безпеку» (Автор. кол.: Бандурка О. М., Гусаров С. М., Бугайчук К. Л., Іщенко І. В., Герасимчук Р. В., Корнієнко М. В., Ізбаш К. С.).....	138
Проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності водіїв транспортних засобів за перевищення встановлених обмежень швидкості руху» (Автор. кол.: Синегубов О. В., Бугайчук К. Л., Братель С. Г., Ганжа О. О.).....	150
Проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо встановлення кримінальної відповідальності за керування транспортними засобами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції)» (Автор. кол.: Цуцкїрїдзе М. С., Вигївський І. М., Шатрава С. О., Чаплїнський К. О.).....	169
Науковий висновок щодо проекту Методики визначення шкоди та збитків у натуральній і грошовій формі, пов'язаних із забезпеченням публічної безпеки і порядку, боротьби зі злочинністю, забезпеченням безпеки дорожнього руху (Автор. кол.: Вигївський І. М., Цуцкїрїдзе М. С., Тарасенко О. С., Бугайчук К. Л., Ковтун О. В., Павлютїн Ю. М., Собакарь А. О.).....	178
Науковий висновок щодо необхідності внесення змін до актів Кабінету Міністрів України та нормативно-правових актів МВС у зв'язку із прийняттям Закону України від 17.12.2021 № 1986-ІХ «Про внесення змін до деяких законів України щодо військової освіти та науки» від 17.12.2021 № 986-ІХ (Автор. кол.: Татаров О. Ю., Сокурєнко В. В., Бандурка О. М., Бугайчук К. Л.).....	186
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ дпроєкту Закону України «Про внесення змін до статті 94 Закону України “Про Націоно альну поліцію” щодо збільшення грошового забезпечення поліцейських» (реєстр № 6506 від 05.01.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Федосова О. В., Василенко В. М., Карагіоз Р. С., Галкіна О. М., Абламська В. В., Сиромятнікова М. В., Прїбиткова Н. О., Шатрава С. О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорїлець О. В.)...	190
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 94 Закону України “Про Національну поліцію” щодо осучаснення розміру грошового забезпечення поліцейських» (реєстр. № 6506-1 від 06.01.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Федосова О. В., Галкіна О. М., Абламська В. В., Сиромятнікова М. В., Прїбиткова Н. О., Шатрава С. О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорїлець О. В.)....	200
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 94 Закону України “Про Національну поліцію” щодо забезпечення гідних умов оплати праці поліцейських» (реєстр. № 6506-2 від 11.01.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Федосова О. В., Звїрянський Г. В., Галкіна О. М., Кейдалюк В. О., Абламська В. В., Сиромятнікова М. В., Прїбиткова Н. О., Шатрава С. О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорїлець О. В.).....	204
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 94 Закону України “Про Національну поліцію” щодо поліпшення умов грошового забезпечення поліцейських» (реєстр № 6506-3 від 11.01.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Федосова О. В., Лукаш С. С., Галкіна О. М., Абламська В. В., Сиромятнікова М. В., Прїбиткова Н. О., Шатрава С. О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорїлець О. В.).....	207

Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 195-6 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за продаж піротехнічних виробів дітям» (реєстр. № 6494 від 31.12.2021) (Автор. кол.: Гусаров С. М., Бугайчук К. Л., Моргунов О. А., Невядовський В. О.).....	218
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 173-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо вдосконалення законодавства щодо протидії булінгу (цькування)» (реєстр № 6457 від 22.12.2021) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Федосова О. В., Галкіна О. М., Абламська В. В., Сиром'ятнікова М. В., Прібиткова Н. О., Шатрава С. О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В., Яцковина В. В., Абламський С. Є.).....	225
Науковий висновок до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за публічне заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, тимчасової окупації Російською Федерацією територій України та спроб легалізувати та легітимізувати анексію частини території України» (реєстр. № 6436 від 15.12.2021) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Тимошко В. В., Юнін О. С., Федосова О. В., Кобко Є. В., Галкіна О. М., Абламська В. В., Сиром'ятнікова М. В., Прібиткова Н. О., Шатрава С. О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В.).....	230
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та інших законів України щодо впровадження обліку штрафних балів за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху» (реєстр. № 6502 від 05.01.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Шатрава С. О., Безпалова О. І., Галкіна О. М., Сиром'ятнікова М. В., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В.).....	238
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за перевищення встановлених обмежень швидкості руху транспортних засобів» (реєстр. № 6463 від 24.12.2021) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Шатрава С. О., Моргунов О. А., Безпалова О. І.).....	242
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за керування транспортним засобом обладнаним шинами з порушенням установлених законодавством вимог» (реєстр. № 6462 від 24.12.2021) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Шатрава С. О., Моргунов О. А., Музичук О. М.).....	259
Науковий висновок до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (щодо обрання запобіжного заходу до військовослужбовців, які вчинили військові злочини під час дії воєнного стану)» (реєстр. № 7431 від 02.06.2022) (Автор. кол.: Татаров О. Ю., Бугайчук К. Л., Могілевський Л. В., Федитник В. М., Федосова О. В., Волошанівська Т. В., Абламська В. В., Прібиткова Н. О., Абламський С. Є.).....	276
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєктів законів України «Про внесення змін до Закону України “Про Національну поліцію” (щодо присвоєння спеціальних звань поліцейським, відрядженим	

до закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання) (реєстр. № 7387 від 17.05.2022); «Про внесення змін до Закону України «Про Національну поліцію» щодо удосконалення порядку відрядження поліцейських до закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання та присвоєння їм спеціальних звань» (реєстр. № 7387-1 від 02.06.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Швець Д. В., Бугайчук К. Л., Тимошко В. В., Юнін О. С., Боняк В. О.).....	283
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення законодавства у сфері виробництва, зберігання, перевезення, торгівлі та використання піротехнічних виробів» (реєстр. № 7446-1 від 21.06.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К.Л., Бурдін М. Ю., Бортник С. М., Ганжа О. О.).....	290
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проекту Закону України «Про внесення змін до статті 111 Кримінального кодексу України щодо позбавлення громадянства України за державну зраду» (реєстр. № 7452 від 09.06.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л.).....	300
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо запровадження адміністративної відповідальності за порушення комендантської години в умовах дії воєнного стану» (реєстр. № 7553 від 12.07.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л., Нікітін А. А., Федосова О. В., Галкіна О. М., Іванцов В. О., Абламська В. В., Сиром'ятнікова М. В., Прібиткова Н. О., Устименко О. С., Музичук Е. О.).....	302
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального кодексу України щодо удосконалення відповідальності за незаконне розміщення реклами на територіях, будинках та спорудах, а також за рекламу наркотичних засобів» (реєстр. № 7558 від 15.07.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л.).....	310
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо удосконалення відповідальності за колабораційну діяльність» (реєстр. № 7647 від 08.08.2022) (Автор. кол.: Татаров О.Ю., Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л., Моргунов О. А., Семенишин М. О.).....	316
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності працівників правоохоронних органів» (реєстр. № 7657 від 11.08.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Могілевський Л. В., Федосова О. В., Прібиткова Н. О.).....	323
Науковий висновок до проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо удосконалення адміністративної відповідальності за вчинення домашнього насильства)» (реєстр. № 8048 від 19.09.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Наливайко Л. Р., Федосова О. В., Мінакова Є. В., Пишна А. Г., Абламська В. В., Сиром'ятнікова М. В.).....	331
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України» щодо порядку виїзду громадян за кордон в особливий період на умовах гарантованої фінансової підтримки	

Збройних Сил України» (реєстр. № 8029 від 13.09.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Синєгубов О. В., Бугайчук К. Л.).....	338
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за невиконання вимог законодавства щодо організації та забезпечення захисту інформації» (реєстр. № 8074 від 26.09.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л.).....	346
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо врегулювання питань ідентифікації та верифікації іноземців та осіб без громадянства у разі порушення вимог законодавства про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» (реєстр. № 8154 від 26.10.2022) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Федосова О. В., Матюшкова Т. П., Галкіна О. М., Абламська В.В., Прібиткова Н. О., Шатрава С. О., Джафарова О. В., Денищук Д. Є., Погорілець О. В.).....	352
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо застосування правоохоронними органами безпілотних повітряних суден та протидії їх незаконному використанню» (реєстр. № 8185 від 07.11.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л., Швець Д. В.).....	365
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо насильницького вивезення особи в умовах збройної агресії» (реєстр. № 8326 від 30.12.2022) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л., Орлов Ю. В., Федосова О. В., Семенишин М. О.).....	371
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України та інших законів України щодо врегулювання окремих питань діяльності Національної поліції України під час дії воєнного стану» (реєстр. № 9070 від 01.03.2023) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л., Швець Д.В., Матюшкова Т. П., Галкіна О. М., Янкова Л. Ю., Абламська В. В., Сиромятнікова М. В., Прібиткова Н. О.).....	381
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо удосконалення відповідальності за незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту» (реєстр. № 9028 від 17.02.2023) (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л., Матюшкова Т. П., Галкіна О. М., Абламська В. В., Прібиткова Н. О.).....	392
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ про необхідність внесення змін до національного законодавства щодо участі сторони обвинувачення під час розгляду справ про адміністративні правопорушення (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л.).....	406
Науковий висновок Харківського національного університету внутрішніх справ до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок	

і чоловіків» (реєстр. № 9036 від 20.02.2023) (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Коваленко-Марченкова Є. В., Чепік-Трегубова О. С., Музичук Е. О.)..... 420

РОЗДІЛ 4. ПРОЄКТИ СТРАТЕГІЧНИХ ДОКУМЕНТІВ

Концепція діяльності Міністерства внутрішніх справ України щодо формування та розвитку внутрішнього безпекового середовища держави з урахуванням викликів, спричинених військовою агресією (Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Шатрава С. О., Коваленко-Марченкова Є. В., Єманов В. В., Чалик В. Р.)..... 426

Концепція розвитку системи авіаційної безпеки Міністерства внутрішніх справ України на період 2022–2027 років (Автор. кол.: Сокурєнко В. В., Бугайчук К. Л.)..... 450

РОЗДІЛ 5. НАУКОВІ ЗАХОДИ

Наукові заходи, що проводились на базі Харківського національного університету внутрішніх справ у період дії воєнного стану..... 455

Науково-практичний семінар «Подолання синдрому емоційного вигорання» (01 квітня 2022 року)..... 455

Міжнародний психологічний форум «Особистість, суспільство, війна» (15 квітня 2022 року, 07 квітня 2023 року)..... 455

Науково-практична конференція «Кримінологічний вимір сучасності» (14 квітня 2022 року)..... 457

Міжнародна науково-практична конференція «Авіація, промисловість, суспільство» (12 травня 2022 року)..... 457

Науково-практична конференція «Проблеми сучасної поліцейстики» (20 квітня 2022 року)..... 464

Науково-практична конференція «Проблеми цивільного права та процесу», присвячена 97-й річниці від дня народження видатного вітчизняного вченого у сфері цивільного права, професора, доктора юридичних наук, лауреата Державної премії Української РСР, заслуженого юриста України Олександра Анатолійовича Пушкіна (20 травня 2022 року)..... 466

VII Міжнародна науково-практична конференція «Підготовка правоохоронців в системі МВС України в умовах воєнного стану» (26 травня 2022 року)..... 470

Міжнародна науково-практична конференція «Протидія кіберзлочинності та торгівлі людьми» (27 травня 2022 року)..... 475

Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених, курсантів та студентів в умовах воєнного стану» (22 червня 2022 року)..... 478

Міжнародна науково-практична конференція «Протидія корупції: правове регулювання і практичний досвід» (28 жовтня 2022 року)..... 480

Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні тенденції розвитку криміналістики та кримінального процесу в умовах воєнного стану» (25 листопада 2022 року)..... 484

Науково-практична конференція «Захист та дотримання прав громадян органами Національної поліції України в умовах воєнного стану» (7 грудня 2022 року)..... 491

XI Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні проблеми правового, економічного та соціального розвитку держави» (9 грудня 2022 року)..... 493

Круглий стіл «Застосування інформаційних технологій у правоохоронній діяльності» (14 грудня 2022 року).....	494
Всеукраїнська науково-практична конференція «Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України» (24 березня 2023 року).....	494
Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні питання фінансової безпеки» (27 березня 2023 року).....	498
Міжнародний науковий психологічний форум «Особистість, суспільство, війна» (7 квітня 2023 року).....	500

РОЗДІЛ 6. МІЖНАРОДНІ ЗАХОДИ НАУКОВОГО СПРЯМУВАННЯ

Участь у заходах від Агентства Європейського Союзу з навчання правоохоронних органів (CEPOL).....	504
Участь представників зарубіжних держав у наукових заходах, організованих у Харківському національному університету внутрішніх справ.....	515
Участь у проєктах «Світлофор політики ЄС: гендер, права, міграція та цифровізація» GeRiMiD.....	517

РОЗДІЛ 7. НАУКОВО-ДОСЛІДНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Наукове товариство.....	529
Школа наукового лідерства.....	530

РОЗДІЛ 8. ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ У НАЦІОНАЛЬНИХ ТА СВІТОВИХ РЕЙТИНГАХ 2022-2023 рр.

Результати Харківського національного університету внутрішніх справ у рейтингах 2022–2023 рр.....	539
---	-----

ДОДАТКИ

<i>Додаток 1.</i> Монографії, навчальні/практичні посібники, науково-практичні коментарі працівників Харківського національного університету внутрішніх справ.....	541
<i>Додаток 2.</i> Наукові статті, опубліковані в наукових фахових виданнях України.....	543
<i>Додаток 3.</i> Наукові статті, опубліковані в періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus.....	552
<i>Додаток 4.</i> Тези доповідей на науково-практичних конференціях (круглих столах).....	555

НАУКОВИЙ ВИСНОВОК

ДО ПРОЄКТУ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО КОДЕКСУ УКРАЇНИ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ (ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ВЧИНЕННЯ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА)» (РЕЄСТР. № 8048 ВІД 19.09.2022)

*Автор. кол.: Бугайчук К. Л., Наливайко Л. Р., Федосова О. В., Мінакова Є. В.,
Пишна А. Г., Абламська В. В., Сиром'ятнікова М. В.*

Основним завданням проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо удосконалення адміністративної відповідальності за вчинення домашнього насильства)» (реєстр. № 8048 від 19.09.2022) визначено: забезпечити у справах щодо вчинення домашнього насильства реалізацію мети накладення адміністративних стягнень, запобігти вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так й іншими особами, а також створити правові умови для захисту жертв домашнього насильства.

Із цією метою авторами Законопроєкту № 8048 пропонується внести зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) такого змісту:

по-перше, що за вчинення правопорушення, передбаченого ст. 173² КУпАП, а саме вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування, можуть бути застосовувані лише адміністративні стягнення у вигляді громадських робіт або ж адміністративного арешту. Тобто пропонується виключити з видів адміністративних стягнень, які передбачені в ст. 173² КУпАП, можливість застосування штрафів до кривдника;

по-друге, передбачити, що в разі вчинення особою правопорушення, передбаченого ст. 173² КУпАП, кривдник за жодних умов не може бути звільнений від адміністративної відповідальності, тобто примітку до ст. 22 КУпАП доповнити ст. 173² КУпАП і унеможливити звільнення від адміністративної відповідальності за вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування.

Внесення саме таких змін до КУпАП, як зазначають автори Законопроєкту № 8048 у пояснювальній записці до нього, дозволить забезпечити кращий захист для жертв домашнього насильства, а також буде сприяти реалізації принципу невідворотності покарання за вчинення адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 173² КУпАП, а саме «Вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування».

I. Щодо актуальності проблеми удосконалення адміністративної відповідальності за вчинення домашнього насильства

У пояснювальній записці до Законопроєкту № 8048 авторами справедливо зазначається, що за даними Міністерства внутрішніх справ України, у 2021 році до поліції про домашнє насильство заявили на 56 % більше громадян, ніж у 2020 році. При цьому складено на 10 % більше адміністративних протоколів, винесено на 19 % більше термінових заборонних приписів стосовно кривдників, на 11 % збільшилася кількість кривдників, які перебувають на обліку. У 2021 році було зареєстровано 326 тис. звернень щодо домашнього насильства, тоді як у 2020 році – 209 тис. Отже, кількість звернень щодо домашнього насильства стрімко зростає щороку.

Аналіз судової статистики щодо розгляду справ про вчинення домашнього насильства свідчить про те, що протягом 2021 року до судів першої інстанції України надійшло 144 394 матеріалів про притягнення особи до адміністративної відповідальності, що передбачена ст. 173² КУпАП (за вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою

статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування), з яких 15 358 – повернуто на доопрацювання, 118 564 – розглянутих справ, 10 472 – залишились нерозглянутими. Із цієї статистики можемо додати, що 64 812 справ, за які було накладено адміністративне стягнення у вигляді штрафу, 5 332 – громадські роботи, 1 519 – адміністративний арешт. Загальна сума накладених штрафів становила 14 513 907 грн, з яких добровільно сплачено 4 099 401 грн⁴⁷.

На підтримку актуальності проблеми удосконалення відповідальності за вчинення домашнього насильства, висловлених авторами Законопроекту № 8048 у пояснювальній записці, важливо говорити не лише про статистичні дані Міністерства внутрішніх справ України щодо збільшення кількості звернень та складених адміністративних протоколів щодо домашнього насильства, збільшення кількості винесених термінових заборонних приписів стосовно кривдників та збільшення кількості кривдників, які перебувають на обліку, якщо порівняти 2021 рік з 2020. У сучасних умовах, у яких опинилась Україна, війна стала тим фактором ризику, який вплинув не лише на зростання кількості випадків, а й на збільшення жорстокості в ситуаціях домашнього насильства. Збройний конфлікт, період постконфліктного врегулювання та випадки вимушеного переселення населення посилюють масштаби та інтенсивність вже наявних форм насильства, а також призводять до появи його нових форм, що зумовлено непростим психоемоційним станом населення.

Важливо також зазначити, що значною проблемою є те, що складні стосунки в сім'ї майже не підлягають зовнішньому соціальному контролю. Це пояснюється тим, що явища, які можуть призвести до скоєння правопорушень чи злочинів, найчастіше породжуються закритими (інтимними) стосунками в родині, виявлення яких пов'язане із втручанням у приватне життя.

Практика діяльності правоохоронних органів свідчить, що, як правило, дільничний офіцер поліції при розгляді матеріалів стикається з проблемою, що постраждала сторона після завершення конфлікту намагається вмовити працівника поліції не складати адміністративний протокол щодо кривдника, усвідомлюючи, що сплата штрафу стає справою як кривдника, так і її особисто.

Враховуючи викладене, маємо зазначити, що застосування штрафів до правопорушників, які вчинили домашнє насильство, дійсно не є ефективним та не сприяє перевихованню та запобіганню вчинення домашнього насильства в майбутньому, оскільки переважно ця санкція впливає не на правопорушника, а на його сім'ю або на постраждалу особу, оскільки штраф сплачується або з сімейного бюджету, або з кишені самої постраждалої особи, якщо правопорушник не працює.

У цьому аспекті є доволі позитивним **досвід зарубіжних країн**.

Якщо проаналізувати законодавство європейських країн щодо протидії домашньому насильству, то необхідно зазначити, що нормативно-правові акти, які встановлюють юридичну відповідальність за вказані діяння, почали ухвалюватися лише з середини ХХ століття, а щодо заборони фізичного покарання дітей – ще пізніше.

Однією із найбільш консервативних європейських країн вважається **Німеччина**, яка здійснює реформи у будь-якій сфері повільно і виважено, винятком не є і реформування законодавства у сфері протидії домашньому насильству, яке розпочалося у 2000 роках. З ухваленням у 2002 році Закону «Про захист від сімейного насилля (GewSchG)» у Німеччині жертвам насилля був наданий захист та створенні спеціальні державні установи, де такий захист надавався. Крім того, вказаним Законом була встановлена саме кримінальна відповідальність за невиконання судових рішень щодо заборони особам, що вчинили насильство, входження до свого житлового помешкання, перебування біля нього ближче, ніж встановив суд, наближення до потерпілих, зустрічі з ними й намагання контактувати.

⁴⁷ Звіт судів першої інстанції про розгляд справ у порядку адміністративного судочинства // Судова влада України : офіц. сайт. URL: https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/zvitnist_21.

Згідно із *Законом Німеччини «Про захист від сімейного насилля»* потерпілим надається виключне право на житлове помешкання. Суд може ухвалити зобов'язати кривдника звільнити квартиру, навіть якщо партнери неodrужені. Крім того, навіть власника квартири або орендаря, якщо вони вчинили насильство, можуть відселити від жертви.

У 2006 році у *Франції* ухвалили *Закон «Про посилення попередження і покарання за насильство в сім'ї або щодо неповнолітніх»*. Суди в справах сім'ї можуть видавати спеціальні постанови, які дозволяють вилучити особу з місця проживання, якщо вона вчинила насильство. Крім того, згідно з цим Законом, уведився новий вид протиправного діяння – «психологічне насильство», яке визнається злочином та за яке передбачається кримінальне покарання у вигляді позбавлення волі строком до трьох років та штраф у розмірі 75 тис. євро. При цьому за особою, яка вчинила таке насильство в сім'ї, стежитимуть за допомогою спеціальних електронних браслетів. Цей захід дозволяє гарантувати дотримання судової заборони та запобігти подальшим контактам між жертвою та особою, що вчинила насильство. За допомогою них поліція отримує сигнал про наближення особи-агресора до потерпілої і негайно реагує на це.

У *Польщі* в 2010 році був ухвалений *Закон «Про протидію злочинам в сім'ї»*, у якому, як і в законодавстві США, Німеччини та інших країн, прописана можливість виселення кривдника з місця спільного з потерпілою особою помешкання, якщо є наявні підстави небезпеки. Крім того, у Законі передбачено можливість вилучення дитини з сім'ї ще до судового розгляду, якщо є докази потенційної загрози. Її можуть направити до лікарні або «тимчасової сім'ї». Впродовж 24 годин після цього суд повинен ухвалити рішення щодо її майбутнього перебування.

Варто зазначити, що в Польщі за насильство в сім'ї передбачена лише кримінальна відповідальність у вигляді позбавлення волі на строк від трьох місяців до п'яти років. Крім того, позбавлення волі може стосуватися психологічного насильства, а не лише фізичного.

Особливістю адміністративно-правових норм *США* у сфері протидії домашньому насильству є наявність різних видів охоронного ордеру: надзвичайного, тимчасового та постійного.

Надзвичайний охоронний ордер видається без судового засідання, при зверненні потерпілої особи до поліції. Представники правоохоронних органів зі свого боку контактують з черговим суддею, який і визначає вірогідність загрози. Це дозволяє оперативно запобігати насильству, коли провести судове засідання неможливо, наприклад вночі або у вихідні.

Тимчасовий охоронний ордер видається вже на судовому засіданні за наявності підстав на термін від 14 до 21 дня. Потерпіла сторона повідомляє про насильство, подає позов з проханням про захист та вказує при цьому особу кривдника. Ордер видається без попереднього повідомлення особи, що вчинила насильство. Після цього у межах 10 днів призначається судове засідання вже із залученням обвинуваченої сторони. Після розгляду доказів суддя може видати вже постійний охоронний ордер терміном до двох років.

Надзвичайний та тимчасовий охоронний ордер дозволяють оперативно запобігти продовженню насильства до остаточного вирішення справи в суді. Це ефективний інструмент запобігання адміністративним та кримінальним правопорушенням. Крім того, ордери накладають додаткові зобов'язання на кривдника, окрім заборони наближатися до жертви. Наприклад, потерпіла сторона може отримати виключне право на володіння житлом, якщо позивач та відповідач проживають разом.

Також жертва насильства може отримати право відшкодування збитків та односторонню опіку над неповнолітніми дітьми. У такому разі суд може зобов'язати обвинуваченого виплачувати грошове утримання неповнолітнім дітям. Якщо відповідач становить загрозу, йому забороняється входити і залишатися в спільному помешканні. Для того щоб гарантувати безпеку потерпілим, особі, яка вчинила насильство у сім'ї, забороняють доступ у житло та контакти з дружиною і дітьми.

При порушенні умов ордеру та невиконання зобов'язань обвинувачений притягується до кримінальної або цивільно-правової відповідальності, що безперечно є надійним засобом боротьби з насильством у сім'ї. Варто відзначити, що саме кримінальна відповідальність за порушення охоронного ордеру діє у багатьох країнах світу (Канада, США, Франція).

У **Канаді** відсутній федеральний закон з протидії насильству в сім'ї, який би поширювався на всю територію країни. У чотирьох провінціях діє окреме законодавство з протидії цьому негативному явищу. Хоча в Кримінальному кодексі Канади немає конкретного правопорушення щодо насильства в сім'ї, більшість актів сімейного насильства є злочинами. Відповідні кримінальні правопорушення можуть включати злочини, пов'язані з використанням фізичного та сексуального насильства. Крім того, є ряд злочинів, де потерпілою стороною може бути лише дитина, до них належать, такі як: незабезпечення дитини предметами першої необхідності, залишення дітей у небезпеці, дитяча порнографія. Окремі провінції Канади ухвалили власні додаткові закони про захист дітей, що передбачають державне втручання там, де дитина потребує захисту.

Домашнє насильство є також складною соціальною проблемою для **Великої Британії**. Згідно з законодавством у країні існують як цивільні, так і кримінальні засоби захисту жертв домашнього насильства. У 2015 році був схвалений розділ 76 Закону про важкі злочини, які знаменували собою важливі зміни в законодавстві, що передбачають покарання за контроль або примус в інтимних або сімейних стосунках. Цивільні заходи передбачають заборонний ордер, ордер про одноособове користування житлом, охоронний ордер.

Отже, з урахуванням викладеного можемо зазначити, що **в закордонних країнах здебільшого за вчинення домашнього насильства передбачена кримінальна або цивільна відповідальність. Також слід наголосити, що в них майже не використовується штраф як вид адміністративного стягнення, оскільки винесення штрафів є адекватним покаранням лише в разі відсутності спільного побуту, що є рідким явищем під час фіксації фактів домашнього насильства.**

Водночас, здійснивши детальний аналіз положень Законопроєкту № 8048, пояснювальної записки до нього та порівняльної таблиці запропонованих змін до чинного законодавства, вважаємо за необхідне і доцільне висловити такі **пропозиції та зауваження до їх змісту.**

1. Законопроєктом № 8048 пропонується внести зміни до ст. 173² КУпАП «Вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування», що передбачає адміністративну відповідальність за такі види протиправних дій, як:

- 1) вчинення домашнього насильства;
- 2) вчинення насильства за ознакою статі;
- 3) невиконання термінового заборонного припису;
- 4) неповідомлення про місце свого тимчасового перебування.

У зв'язку з цим маємо звернути увагу авторів на некоректність сформульованої назви Законопроєкту № 8048, адже в ст. 173² КУпАП «Вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування» об'єднуються чотири види протиправних дій, а в назві Законопроєкту № 8048 «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо удосконалення адміністративної відповідальності за вчинення домашнього насильства)» міститься лише один – «вчинення домашнього насильства».

Враховуючи, що запропоновані Законопроєктом № 8048 зміни стосуються удосконалення санкції до всієї ст. 173² КУпАП «Вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування», було б доцільним унормувати

назву Законопроєкту зі змістом складових протиправних дій, визначених в ст. 173² КУпАП.

Крім цього, **відповідних змін потребує і пояснювальна записка до Законопроєкту № 8048.** Тобто у зв'язку із зазначеним вище її необхідно доповнити належною як статистичною, так і проблемною аргументацією щодо таких складових дій адміністративних правопорушень, що містяться в ч. 1 ст. 173² КУпАП, а саме: *«наси́льство за ознакою статі», «невиконання термінового заборонного припису» та «неповідомлення уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про місце свого тимчасового перебування в разі винесення термінового заборонного припису».*

2. У розділі 4 **«Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання» пояснювальної записки до Законопроєкту № 8048 зазначено, що** ця сфера правового регулювання регулюється такими законодавчими актами, як: Конституція України; Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу зі цими явищами; Кодекс України про адміністративні правопорушення; Кримінальний кодекс України; Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»; Закон України «Про запобігання та протидію дискримінації в Україні».

Однак у цьому переліку, на жаль, не знайшли свого відображення такі законодавчі акти у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, як: Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» та Закон України «Про охорону дитинства», що так само потребує доопрацювання.

3. Законопроєктом пропонується внести зміни до ст. 22 КУпАП шляхом внесення ст. 173² КУпАП до переліку правопорушень, до яких не може бути застосовано таке положення, а саме: *«при малозначності вчиненого адміністративного правопорушення орган (посадова особа), уповноважений вирішувати справу, може звільнити порушника від адміністративної відповідальності і обмежитись усним зауваженням».*

Враховуючи умови, які склалися в період гострої фази збройної агресії російської федерації проти України, відчувається необхідність удосконалення чинного законодавства у сфері протидії домашньому насильству. Саме тому **у світлі зазначених подій підтримуємо включення ст. 173² до переліку статей вказаного КУпАП, щодо яких неможливо застосування положень про малозначність скоєного правопорушення.**

4. Основна ідея авторів Законопроєкту № 8048 полягає у виключенні із переліку видів адміністративних стягнень, які передбачені ст. 173² КУпАП, можливості застосування штрафів до кривдника і вони пропонують її викласти таким чином:

«Стаття 173². Вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, невиконання термінового заборонного припису або неповідомлення про місце свого тимчасового перебування

Вчинення домашнього насильства, насильства за ознакою статі, тобто умисне вчинення будь-яких діянь (дій або бездіяльності) фізичного, психологічного чи економічного характеру (застосування насильства, що не спричинило тілесних ушкоджень, погрози, образи чи переслідування, позбавлення житла, їжі, одягу, іншого майна або коштів, на які потерпілий має передбачене аконом право, тощо), внаслідок чого могла бути чи була завдана шкода фізичному або психічному здоров'ю потерпілого, а так само невиконання термінового заборонного припису особою, стосовно якої він винесений, або неповідомлення уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про місце свого тимчасового перебування в разі винесення такого припису, –

тягнуть за собою громадські роботи на строк від тридцяти до сорока годин або адміністративний арешт на строк до десяти діб.

Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з порушень, передбачених частиною першою цієї статті, –

тягнуть за собою громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин або адміністративний арешт на строк до п'ятнадцяти діб».

З урахуванням викладеної пропозиції маємо зазначити, що адміністративне стягнення є мірою відповідальності і застосовується з метою виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, у дусі додержання законів України, поваги до правил співжиття, а також запобігання вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так й іншими особами.

Такий вид адміністративного стягнення, як громадські роботи (ст. 30¹ КУпАП), полягають у виконанні особою, яка вчинила адміністративне правопорушення, у вільний від роботи чи навчання час безоплатних суспільно корисних робіт, вид яких визначають органи місцевого самоврядування. Водночас ч. 3 ст. 30¹ КУпАП зазначається, що *«громадські роботи не призначаються особам з інвалідністю першої або другої групи, вагітним жінкам, жінкам, старше 55 років, та чоловікам, старше 60 років»*.

Поняття та особливості застосування адміністративного арешту викладені в ст. 32 КУпАП. Адміністративний арешт установлюється і застосовується лише у виняткових випадках за окремі види адміністративних правопорушень на строк до п'ятнадцяти діб. *Зазначена категорія адміністративних стягнення також не застосовується до певного кола осіб, таких як: вагітні жінки, жінки, що мають дітей віком до 12 років, до осіб, які не досягли 18 років, до осіб з інвалідністю першої і другої груп* (ч. 2 ст. 32 КУпАП).

Важливо звернути увагу, що, відповідно до ч. 2 ст. 3 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»: *«Дія законодавства про запобігання та протидію домашньому насильству незалежно від факту спільного проживання поширюється на таких осіб: 1) подружжя; 2) колишнє подружжя; 3) наречені; 4) мати (батько) або діти одного з подружжя (колишнього подружжя) та інший з подружжя (колишнього подружжя); 5) особи, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у шлюбі між собою, їхні батьки та діти; 6) особи, які мають спільну дитину (дітей); 7) батьки (мати, батько) і дитина (діти); 8) дід (баба) та онук (онука); 9) прадід (прабаба) та правнук (правнучка); 10) вітчим (мачуха) та пасинок (падчерка); 11) рідні брати і сестри; 12) інші родичі: дядько (тітка) та племінник (племінниця), двоюрідні брати і сестри, двоюрідний дід (баба) та двоюрідний онук (онука); 13) діти подружжя, колишнього подружжя, наречених, осіб, які мають спільну дитину (дітей), які не є спільними або всиновленими; 14) опікуни, піклувальники, їхні діти та особи, які перебувають (перебували) під опікою, піклуванням; 15) прийомні батьки, батьки-вихователі, патронатні вихователі, їхні діти та прийомні діти, діти-вихованці, діти, які проживають (проживали) в сім'ї патронатного вихователя»*.

Отже, враховуючи вищезазначені норми законодавства, маємо звернути увагу авторів Законопроєкту № 8048 на те, що пропозиція про виключення такого виду адміністративного стягнення, як штраф за правопорушення, передбачені ст. 173² КУпАП, призведе до того, що її не можна бути застосувати до певних категорій осіб, а саме: до осіб з інвалідністю першої або другої групи, вагітних жінок, жінок старше 55 років, та чоловіків, старше 60 років, жінок, що мають дітей віком до 12 років, а також осіб, які не досягли 18 років.

Тобто ані громадські роботи, ані адміністративний арешт не може бути застосовано, наприклад, до вагітної жінки. У зв'язку із цим постає питання: *яким чином вона нестиме покарання в разі вчинення нею одного з адміністративних проступків, передбачених ст. 173² КУпАП, наприклад, домашнього насильства?*

5. Потребує доопрацювання розділ 5 «Фінансово-економічне обґрунтування» пояснювальної записки до Законопроєкту № 8048, у якому автори зазначають, що *«прийняття цього проєкту Закону не потребує додаткових витрат з Державного бюджету»*.

Водночас цілком зрозуміло, що пропозиція виключення такого виду адміністративного стягнення, як штраф, із санкції ст. 173² КУпАП призведе до впливу на прибуткову частину бюджету держави. У зв'язку із цим пропозиції щодо виключення такого виду адміністративного стягнення, як штраф, передусім повинно мати фінансове обґрунтування.

Однак у пояснювальній записці та супровідних документах до Законопроєкту № 8048 таке обґрунтування відсутнє. Саме тому звертаємо увагу на вимоги ч. 3 ст. 91 Регламенту Верховної Ради України, приписами якої визначено: «у разі внесення законопроєкту, проєкту іншого акта, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету (*надходжень бюджету та/або витрат бюджету*), суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки)».

Отже, з урахуванням того факту, що виключення адміністративного стягнення у вигляді штрафу за правопорушення, передбачене ст. 173² КУпАП, може мати вплив на показники бюджету, **авторам Законопроєкту № 8048 необхідно було б розробити фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки), додати до матеріалів Законопроєкту.**

Підсумовуючи все вищезазначене, можемо зробити такі **висновки щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо удосконалення адміністративної відповідальності за вчинення домашнього насильства)» (реєстр. № 8048 від 19.09.2022):**

1. Вважаємо доцільною пропозицію авторів Законопроєкту № 8048 щодо доповнення примітки до ст. 22 КУпАП ст. 173² КУпАП, тобто **включення ст. 173² КУпАП до переліку статей, щодо яких неможливо застосування положень про малозначність скоєного правопорушення.**

2. Внесення змін до ст. 22 КУпАП ніяк не вплине на діяльність органів Національної поліції у зв'язку із тим, що рішення щодо цього виду правопорушення, відповідно до чинного законодавства, приймається виключно судом.

3. Незважаючи на те, що застосування штрафів до правопорушників, які вчинили домашнє насильство, дійсно не є ефективним засобом впливу та не сприяє перевихованню та запобіганню вчинення домашнього насильства в майбутньому, маємо зазначити, що пропозиція авторів Законопроєкту № 8048 щодо виключення штрафів із санкції ст. 173² КУпАП не може бути прийнята в сучасних правових умовах, оскільки призведе до того, що її не можна бути застосувати до певних категорій осіб, а саме: до осіб з інвалідністю першої або другої групи, вагітних жінок, жінок, старше 55 років, та чоловіків, старше 60 років, жінок, що мають дітей віком до 12 років, а також осіб, які не досягли 18 років.

Таким чином, **пропозиції, викладені в Законопроєкті № 8048, потребують додаткового перегляду висловлених підходів з урахуванням наших пропозицій та зауважень.**

Наукове видання

**Науково-дослідна діяльність Харківського національного
університету внутрішніх справ в умовах воєнного стану**

Монографія

Підписано до друку 01.06.2023.
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Друк цифровий.
Друк. арк. 76. Умов. друк. арк. 70,68. Обл.-вид. арк. 46.91.
Наклад 50 прим. Зам. № 5488/1.

Віддруковано ФОП Корзун Д.Ю. з оригіналів замовника.
Свідоцтво про державну реєстрацію фізичної особи-підприємця
серія В02 № 818191 від 31.07.2002 р.

Видавець ТОВ «ТВОРИ».
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
ви-готовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
серія ДК № 6188 від 18.05.2018 р.
21034, м. Вінниця, вул. Немирівське шосе, 62а.
Тел.: 0 (800) 33-00-90, (096) 97-30-934, (093) 89-13-852, (098) 46-98-043.
e-mail: info@tvoru.com.ua <http://www.tvoru.com.ua>